

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/66/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116223090
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2116223090.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačēja a členov senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a JUDr. Daniela Ilavského, v spore žalobcu: Bytové družstvo so sídlom v Trnave, Trnava, Ludvika van Beethovena 26, IČO: 00 175 480, zast. splnomocnencom: UNITED LAWYERS, advokátska kancelária, s. r. o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Mliekarenská 2, IČO: 36 662 291, proti žalovanému: Prima banka Slovensko, a. s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, zast. splnomocnencom: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, o 614,29 eur a príslušenstvo, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 11Csp/135/2016-314 zo dňa 19. februára 2019 takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zamietol žalobu a výrokom II. rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania.

2. Prvoinštančný súd svoje rozhodnutie oprel o nasledujúce právne normy relevantné pre daný prípad: § 52 ods. 1 až 3 v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (pozn.: jedná sa o zmluvu o termínovanom úvere č. 06/034/08 zo dňa 23. mája 2008), § 52 ods. 1 a 2 v znení účinnom ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie, § 100 ods. 1 a 2 veta prvá, § 101, § 107 ods. 1 a 2, § 488, § 489 a § 497 Občianskeho zákonníka (ďalej len „O. z.“), § 8b ods. 1 veta prvá v znení účinnom do 31. októbra 2018, § 9 ods. 7 v znení účinnom od 1. novembra 2018, zák. č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „ZoVB“), ako aj § 151 ods. 1 a § 290 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

3. Vecne ho odôvodnil tým, že žalobca si uplatnil v konaní svoj nárok titulom vydania bezdôvodného obohatenia (konkrétne zaplatenie sumy / 614,29 eur a príslušenstva /, o ktorú mal byť úver preplatený na úroku, a tak mali byť poskytnuté žalovanému finančné prostriedky, na ktoré tento nemal nárok t. j. o tieto sa bezdôvodne obohatil), ktorý sa premlčuje v 2 - ročnej subjektívnej a 3 - ročnej alebo 10 - ročnej objektívnej premlčacej dobe podľa § 107 ods. 1 a 2 O. z. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je v zmysle § 107 ods. 2 O. z. rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo, v tomto prípade by malo ísť o plnenie prijaté žalovaným z dôvodu zvýšeného úroku, a to do dňa 20. apríla 2013. Námietačka premlčania vznesená žalovaným potom s poukazom na trojročnú objektívnu premlčaciu dobu (ktorá začala v zmysle § 107 ods. 2 O. z. plynúť odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo), bola vznesená dôvodne, pretože žaloba bola podaná tri roky po

uhrazení poslednej sumy bezdôvodného obohatenia dňa 20. apríla 2013, keďže žaloba bola podaná dňa 19. októbra 2016, avšak premlčacia doba uplynula dňa 21. apríla 2016. Objektívna premlčacia doba začala plynúť od uhradenia tej - ktorej splátky, ktorou mal žalovaný získať bezdôvodné obohatenie, pričom predmetom sporu boli splátky zahŕňajúce tvrdený neoprávnený úrok uhrádzaný do dňa 20. apríla 2013. Bolo pritom nadbytočné zisťovať, kedy a v akej výške boli platby pred dňom 20. apríla 2013 vykonané, pretože týmto uplynula premlčacia doba ešte pred dňom 21. aprílom 2016 (ktorý sa vzťahuje k poslednej platbe zo dňa 20. apríla 2013). Súd prvej inštancie sa nestotožnil s názorom žalobcu, že v prejednávanej veci je potrebné aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu, pretože v konaní nebolo preukázané, že by sa žalovaný bezdôvodne obohatil úmyselne, keď zvýšenie úrokového rozpätia malo základ priamo v zmluve. Nebolo preukázané, že by úmysel žalovaného (hoci len nepriamy) smeroval k získaniu bezdôvodného obohatenia v rozhodnom čase, t. j. v čase uzatvorenia zmluvy, ktorá obsahovala ustanovenie, na základe ktorého k zvýšeniu úrokovej sadzby došlo. Zo samotnej podstaty podnikania žalovaného vyplýva to, že chcel poskytnúť peniaze s tým, aby sa mu tieto peniaze vrátili aj so ziskom, ktorý zisk predstavoval najmä úrok za poskytnutý úver. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný sa nemohol chcieť bezdôvodne obohatiť, pretože dôvodom jeho podnikateľskej činnosti bolo poskytovanie úverov a zo samotnej definície § 497 Obch. z. vyplýva, že zmluvou o úvere veriteľ na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky a tento sa ich zaväzuje vrátiť a zaplatiť úroky, preto nebolo úmyslom žalovaného ako poskytovateľa úveru sa bezdôvodne obohatiť, ale poskytnúť finančné prostriedky za úroky, teda za účelom dosiahnutia zisku. K uzavretiu predmetnej zmluvy pritom došlo v roku 2007, pričom až vývojom spotrebiteľského práva došlo ku kontrole spotrebiteľských vzťahov a ich vyhodnocovaniu v súdnych konaniach. Teda, ak by i neskôr bolo predmetné ustanovenie zmluvy o úvere vyhlásené za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ide o skutočnosť, ktorá nebola zrejmá v čase uzatvárania zmluvy. Ak žalobca poukazoval na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline v konaní sp. zn. 7Co/563/2015, resp. 7Co/13/2018, vzhľadom na spisovú značku konania je vylúčené, aby mohol mať žalovaný už v roku 2013 vedomosť o tom, že prijíma plnenie na základe zmluvného dojednania, ktoré by súdy neskôr mohli posúdiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Iba skutočnosť, že žalovaný ako veriteľ očakával zisk z dovoleného podnikania na základe v zmluve uvedeného ustanovenia, nemôže sama o sebe znamenať jeho úmysel bezdôvodne sa obohatiť. Následne vyvodený záver o neprimeranom zisku osoby oprávnene poskytujúcej úvery nemožno vykladať späťne k obdobiu uzatvorenia zmluvy. V čase oznámenia o zvýšení úrokového rozpätia žalovaný nemohol ani predpokladať, že o niekoľko rokov posúdi súd predmetné ustanovenie zmluvy ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, pričom pri posúdení úmyselnosti konania je treba vychádzať zo stavu v čase uzatvárania úverovej zmluvy, a v čase oznámenia o zvýšení úrokového rozpätia, a nie zo stavu súčasného. Podporne prvoinštančný súd poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/632/2015 zo dňa 29. júna 2016, v ktorého odôvodnení odvolací súd uviedol, cit: „ poukazuje na to, že pri úmyselnej forme bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje, aby úmysel obohatiť sa na úkor jedného bol daný v čase obohatenia, teda už v čase podpísania zmluvy, keďže táto obsahovala také podmienky, ktoré zabezpečovali odporcovi plnenie vo väčšom rozsahu ako je prípustné“, ako aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/284/2017-86 zo dňa 27. marca 2018. Keďže žalobca nepreukázal, že by žalovaný mal úmysel získať bezdôvodné obohatenie vo vzťahu k plneniu zo zmluvy uzavretej medzi stranami sporu, nebolo možné dospieť k záveru o dôvodnosti použitia 10-ročnej objektívnej premlčacej doby. Pokiaľ išlo o subjektívnu premlčaciu dobu, táto plynie v rámci objektívnej premlčacej doby, pričom môže začať plynúť najskôr okamihom začatia plynutia objektívnej premlčacej doby, ale aj neskôr. Pre plynutie subjektívnej premlčacej doby je v súlade s § 107 ods. 1 O. z. rozhodujúce, kedy sa dozvedel oprávnený o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. V konaní bolo možné mať za preukázané, že o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného, mal správca vedomosť najneskôr dňa 26. mája 2014, kedy žalovanému adresoval list (v spise na č. l. 307), kde uvádzal, že správcovi nie je známa žiadna skutočnosť, ktorá by oprávňovala banku k zvýšeniu úroku. Z uvedeného listu je zrejmé, že správca so zvýšením úroku nesúhlasil, a teda mal vedomosť o tom, že ak bol žalovanému plnený zvýšený úrok, tento sa na úkor vlastníkov bytov bezdôvodne obohatil (§ 107 ods. 1 O. z.). Hoci uvedený list sa vzťahuje k inému úveru, správca však uzatváral viaceré obdobné zmluvy o termínovanom úvere s obdobným dojednaním o úročení úveru v bode 2.2.4. zmluvy a o zmene úrokovej sadzby v bode 5.5. zmluvy (vid' sťažnosť zo dňa 25. júla 2016 na č. l. 41), a tak nevyhnutne mal vedomosť o tom, že k bezdôvodnému obohateniu došlo aj v prípade ostatných úverov, t. j. aj v prípade Zmluvy o termínovanom úvere č. 06/014/07 zo dňa 28. marca 2007. Žalobca na uvedené listinné dôkazy žiadnym spôsobom nereagoval, pričom išlo o listinné dôkazy, ktoré žalobcovi podľa jeho vyjadrenia boli známe, keď pre účely tohto konania nepostačovalo, že sa k nim žalobca vyjadril v inom konaní. Súd prvej inštancie poukázal aj na list žalovaného zo dňa 8. júna 2011 (v spise na č. l. 40), v ktorom sa uvádza, že dňom 1. júla 2011 sa zvyšuje úrokové rozpätie

podľa bodu 5.5. úverovej zmluvy, a to na základe predchádzajúcich spoločných rokovaní. Hoci bola medzi stranami sporná hodnovernosť zápisu v knihe odoslanej pošty (v spise na č. I. 309), preto súd prvej inštancie z tohto dôkazu ani nevychádzal, mal však za to, že v spojení s ostatnými listinnými dôkazmi možno mať za preukázané, že list bol s prihliadnutím na všeobecne známu dobu prepravy doručený správcovi najneskôr do jedného týždňa po jeho spísaní, t. j. ešte v polovici mesiaca jún 2011. Uvedený list bol priložený žalobcom k žalobe, t. j. správcovi bol preukázateľne doručený, pričom v žalobe ani neskôr nebolo uvádzané žiadne skutkové tvrdenie o dátume jeho doručenia, preto možno vychádzať zo všeobecne známej doby prepravy poštových zásielok. V konaní tak bolo možné mať za preukázané, že o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného, sa správca dozvedel z listu žalovaného zo dňa 8. júna 2011, najneskôr však dňa 26. mája 2014, kedy spísal list adresovaný žalovanému. Najneskôr od uvedeného dňa začala plynúť dvojiročná subjektívna premlčacia doba na podanie žaloby. Keďže žaloba v tomto konaní bola podaná na súde dňa 19. októbra 2016, bola podaná po uplynutí dvojiročnej subjektívnej premlčacej doby. Pokiaľ išlo o poukazovanie žalobcu na uplatnenie námietky premlčania zo strany žalovaného v rozpore s dobrými mravmi, prvoinštančný súd vznesenie námietky premlčania žalovanou za zneužitie práva nepovažoval. V zásade totiž platí, že vznesenie námietky premlčania je uplatnením práva, ktoré zákon predpokladá, a v konaní opodstatnene vznesenú námietku premlčania voči uplatňovanej pohľadávke vo všeobecnosti nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Len výnimočne možno dospieť k záveru, že ide o uplatnenie práva v rozpore s dobrými mravmi, pričom tento záver musí byť odôvodnený okolnosťami toho - ktorého prípadu. Nie je možné za zneužitie práva považovať bez ďalšieho skutočnosť, že námietku premlčania vzniesol dodávateľ zo spotrebiteľského vzťahu. Zároveň uplatnenie námietky premlčania žalovaným nie je možné považovať za zneužitie práva na úkor účastníka, ktorý márne plynutie premlčacej doby nezavinil, pretože žalobca ako správca napriek tomu, že preukázateľne nesúhlasil s výškou úrokovej sadzby po jej jednostrannom zvýšení (viď list zo dňa 26. mája 2014 na č. I. 307), žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia podal až za takmer dva a pol roka, čo nie je možné hodnotiť inak ako bezdôvodné nebdanie na práva, ktoré správanie nebolo dôvodné. Nebolo pravdivé tvrdenie žalobcu, že nemohol a nevedel skôr uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, a to s poukazom na skutočnosť právneho zastúpenia a ním použitú argumentáciu v korešpondencii so žalovaným, z ktorej je zrejmé, že si bol vedomý toho, že je daný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, preto žalobcovi nič nebránilo podať žalobu hneď po doručení listu žalovaného zo dňa 24. júna 2014 (v spise na č. I. 305), t. j. v rámci objektívnej premlčacej doby, keďže z listu bolo zrejmé, že banka zvýšenie úrokového rozpätia neprehodnotí. Zamietnutie žaloby z dôvodu vznesenia námietky premlčania nie je možné považovať za formálne zamietnutie žaloby, nakoľko ide o akceptáciu uplatnenia práva, ktoré zákon predpokladá. V konaní pritom neboli preukázané žiadne také individuálne okolnosti prípadu, ktoré by umožňovali na námietku premlčania neprihliadnuť. Tieto okolnosti musia byť pritom naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania (uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo 2648/2003 zo dňa 31. augusta 2004). Aby bolo možné považovať prihliadnutie na námietku premlčania za rozpornú s dobrými mravmi, muselo by byť preukázané, že by žalobcovi vo včasnom uplatnení si práva bránila objektívne existujúca, mimoriadne závažná, náhla, neprekonateľná a nepredvídateľná prekážka, pre ktorú by sa javilo nepriznanie premlčaného práva pre neho neprímerane tvrdým postihom (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/284/2017-86 zo dňa 27. marca 2018), avšak z obsahu spisu nevyplýva, že by tu taká prekážka objektívne existovala. Žalobca nemal dôvod čakať s podaním žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože z písomnej komunikácie so žalovaným ako bankou (list žalovaného zo dňa 24. júna 2014 na č. I. 305) je zrejmé, že tento nárok žalobcu nemienil uznať, a teda žalobca nemal dôvod sa domnievať, že na základe písomných výziev na žalovaného bude úspešný. Nebolo pritom dôvodné čakať s podaním žaloby až na stanovisko NBS, pretože záväzne v danej veci mohol rozhodnúť len súd. Súd prvej inštancie odkázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR II. ÚS 176/2011, podľa ktorého „vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi môže byť však len taký výkon práva účastníkom v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu ku vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprímerane tvrdým postihom. Pre posúdenie primeranosti postihu je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby.“ Keďže žaloba

o vydanie bezdôvodného obohatenia bola podaná na súd dňa 19. októbra 2016, teda až po uplynutí trojročnej objektívnej premlčacej doby a dvojročnej subjektívnej premlčacej doby a zároveň žalovaný vzniesol námietku premlčania, na ktorú nebolo dôvodu neprihliadnuť, súd prvej inštancie žalobu vo výroku I. rozsudku zamietol .

4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 C. s. p., keďže žalovaný bol konaní v celom rozsahu úspešný, a zároveň aj odôvodnil vylúčenie aplikácie ust. § 257 C. s. p., keďže nevzhliadol žiadne dôvody osobitného zreteľa pre jeho aplikáciu.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to z dôvodov, že:

a / súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým tvrdeniam § 365 ods. 1 písm. f) C. s. p.,

b / rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p. a

c / súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností § 365 ods. 1 písm. e) C. s. p.

Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a priznal mu žalobou uplatnený nárok, prípadne aby ho zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolateľ uviedol, že v danej veci nedošlo k premlčaniu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia a to tak v subjektívnej a ani v objektívnej premlčacej dobe v zmysle § 107 ods. 1 a 2 O. z., a to z nasledujúcich dôvodov:

V prípade subjektívnej premlčacej doby je jej začiatok viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného (spotrebiteľa) o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila. Slová „keď sa oprávnený dozvie“ je potrebné vykladať v tom zmysle, že oprávnená osoba musí nadobudnúť vedomosť o skutočnostiach uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 O. z. Nie je možné len predpokladať, že by oprávnená osoba mohla skutkové okolnosti vedieť alebo že by sa to mohla dozvedieť alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť. Uvedený základný predpoklad je potvrdený v desiatkach rozhodnutí súdov, vrátane rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho súdu ČR (napríklad NS SR pod sp. zn. 2 Cz 35/77 v spojení s uznesením ÚS SR pod sp. zn. 1/1. ÚS 413/2013, NS ČR pod sp. zn. 30 Cdo 4366/2007, NS SR pod sp. zn. 5 Cdo 121/2009, NS ČR pod sp. zn. 33 Odo 477/2001). Odvolateľ dňa 26. mája 2014 zaslal žalovanému žiadosť o doloženie, ktorá sa týkala zmeny úrokovej sadzby v dôsledku zmeny rizika klienta, kde uviedol: „Klient nesúhlasí s ročným vyúčtovaním nákladov na údržbu a opravu bytového domu družstvom, do ktorého sa premieťa zvýšený úrok, vo vzťahu k postupu banky. Z tohto dôvodu sa družstvo obracia na banku, aby družstvu doložila, akou metódou alebo akým spôsobom hodnotila mieru rizika klienta. Z čoho vychádzala a ako dospela k hodnote 3% p. a., čo predstavuje nárast o 50% oproti predchádzajúcej hodnote 2% p. a.. Družstvu nie je známa žiadna okolnosť, ktorá by viedla k hodnoteniu klienta ako rizikového, ani také skutočnosti, ktoré by oprávňovali banku k uvedenému zvýšeniu úroku na 3% p. a.. banka dokonca klientovi ani nevysvetlila - lebo nestačí len jednoduchý odkaz na bod 5.5 zmluvy o úvere, v ktorom je uvedené že tak môže urobiť automaticky bez dodatkov - že prehodnotila dôveryhodnosť klienta, že dospela k hodnoteniu klienta ako rizikového, ani neprerokovala pripravovanú zmenu miery rizika. Družstvo v predmetnej veci za klienta žiada, aby banka družstvu doložila hodnotenie klienta, ktoré by ju oprávňovalo na zvýšenie úrokovej sadzby a zaradenie klienta

medzi rizikovejších dňom 14. septembra 2012.“

Na základe uvedeného listu nemohol mať vedomosť a už rozhodne nie skutočnú vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia a o skutočnej výške bezdôvodného obohatenia.

Žalovaný listom zo dňa 24. júna 2014 uviedol, že „v zmysle úverovej zmluvy ste povinný každoročne banke zasielať v písomnej forme - správu o činnosti správcu Bytového domu a vyúčtovanie použitia fondu prevádzky údržby a opráv bytového domu, špecifikáciu objemu pohľadávok a záväzkov vzniknutých v súvislosti s vlastníctvom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome a aktuálny zoznam vlastníkov a neplatičov do 31.01. Tieto podklady z Vašej strany neboli doručené. Banka túto skutočnosť vyhodnotila v zmysle interných pravidiel znížením miery rizika klienta o dva stupne.“

Z danej odpovede žalovaného odvolateľovi, nie je zrejماً výška bezdôvodného obohatenia a ani tá skutočnosť, ktorá by oprávňovala žalovaného k takémuto kroku, resp. postupu. Na podnet odvolateľa, na postup žalovaného, Národná banka Slovenska po prešetrení uviedla, že banka (žalovaný) konala v rozpore s právnymi predpismi, čoho dôsledkom bolo odporúčanie, aby sa odvolateľ domáhal vydania bezdôvodného obohatenia súdnou cestou. Uvedené skutočnosti súd prvej inštancie opomenul, nevykonal žiadne dokazovanie, konal zmätočne aj pri hodnotení iných dôkazných prostriedkov. Súd prvej inštancie prijal dôkazný prostriedok žalovaného, vyššie uvedené listy, ako aj zápisnicu z pojednávania

uskutočneného v konaní sp. zn. 22Csp/ 86/ 2017 vedenom Okresným súdom Trnava, z ktorej je zrejmá výpoveď Ing. L., Ing. R. a Ing. N., pričom s týmito dôkazmi sa vôbec nevysporiadal, a to aj napriek skutočnosti, že títo svedkovia boli navrhnutí ako dôkazný prostriedok, ich výpovede boli právnym zástupcom (aj keď účelovo a vytrhnuté z kontextu) prečítané a v konečnom dôsledku založené do súdneho spisu v rámci tohto konania, preto absurdne pôsobí argumentácia súdu prvej inštancie v bode 57. rozsudku, v zmysle ktorého súd tvrdí, že nevykonal dokazovanie navrhnuté žalobcom, pretože vzhľadom na premlčanie nároku v trojročnej objektívnej dobe by bolo dokazovanie ohľadom subjektívnej premlčacej doby zbytočné a neehospodárne. V prípade subjektívnej premlčacej doby je jej začiatok viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného (spotrebiteľa) o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila (viď. rozhodnutie NS ČR zo dňa 15. marca 2016, sp. zn. 25Cdo/5328/2015).

Podľa čl. 11 ods. 4 C. s. p.; „Súd pri rozhodovaní berie do úvahy len skutočnosti, ktoré vyšli najavo v tomto konaní, ak nejde o skutočnosti všeobecne známe alebo o skutočnosti ustanovené týmto zákonom.“ - týmto ustanovením sa súd prvej inštancie zjavne neradi, ak v konaní vyšli najavo skutočnosti - založenie svedeckých výpovedí z konania 22Csp/86/2017 žalovaným do spisu, prednesenie „výňatku“ výpovedí právnym zástupcom žalovaného do daného súdneho konania. V konaní vyšli na základe uvedeného úkonu žalovaného nové skutočnosti, a tieto súd prvej inštancie nebral do úvahy, nakoľko napríklad v konaní sp. zn. 22Csp/86/2017 bolo preukázané výpoveďou svedka Ing. L., že žalovaný pristúpil k zmene miery rizika klienta v dôsledku nedoručenia potrebných výkazov banke, čo v konečnom dôsledku potvrdzuje aj list zaslaný žalovaným zo dňa 24. júna 2014, ktorý je založený v súdnom spise. Žalovaný postupoval jednoznačne úmyselne, a v rozpore so zmluvou o úvere, nakoľko v zmysle čl.12.3 - Porušenie nepeňažným povinností, pričom je zrejmé, že nedoručenie potrebných výkazov má nepeňažný charakter, resp. čl. 12.3.1. ak klient poruší ktorúkoľvek povinnosť vyplývajúcu z úverovej zmluvy je povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 331,94 eur. Žalovaný nepostupoval v súlade so zmluvou, ale rovno úmyselne pristúpil k zmene úrokovej sadzby, ktorej výška a z toho vyplývajúce bezdôvodné obohatenie má v porovnaní so zmluvnou pokutou neporovnateľne iný rozmer a charakter. Sám svedok na pojednávaní potvrdil, že aj napriek nedoručeniu žalobcom potrebných dokumentov v stanovenom termíne, tieto boli zakaždým doručené do konca príslušného kalendárneho roka. Uvedené konanie, resp. opomenutie práve vyššie uvedených skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo a boli dôkazmi vykonané (aj keď len sčasti) viedli súd prvej inštancie k nesprávnym skutkovým tvrdeniam. Ak ide o úmyselné obohatenie, je možné vyvodiť záver, že úmysel a to priamy alebo nepriamy musí smerovať k úmyslu získať bezdôvodné obohatenie a musí existovať v čase jeho získania. O. z. neuvádza, aký druh úmyslu je potrebný, preto môže ísť nielen o priamy úmysel (dolus directus), t. j. vedomosť konajúcej osoby, že svojím konaním sa bezdôvodne obohacuje a že tento následok chce aj spôsobiť, ale aj nepriamy úmysel (dolus indirectus), t. j. vedomosť konajúceho o tom, že svojím konaním (napr. jednostranným právnym úkonom) môže spôsobiť bezdôvodné obohatenie a že bol s týmto následkom (teda s následkom, že získa bezdôvodné obohatenie) aj uzročený.

Zákonnú definíciu termínu „úmysel“ obsahujú v slovenskom právnom priadku len dva právne predpisy, a to v § 15 zákona č. 30/2005 Z. z. Trestného zákona (ďalej len „T. z.“) a v § 4 ods. 2 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Úmysel je teda potrebné skúmať v čase, kedy prišlo k bezdôvodnému obohateniu, teda v čase odpísania príslušnej sumy z účtu žalobcov. Pri dokazovaní úmyslu je dôležité vychádzať aj z motívu a pohnútky, ktorá viedla žalovaného k uskutočneniu jednostranného právneho úkonu zmeny úrokovej sadzby prejavenej vo zvýšení úrokového rozpätia, v dôsledku ktorého sa žalovaný bezdôvodne obohatil. Podnet alebo pohnútkou je činiteľ vyvolávajúci aktivitu smerujúcu k uskutočneniu jednostranného právneho úkonu - oznámenia o prehodnotení miery rizika, na základe ktorého začalo vznikať bezdôvodné obohatenie. Faktor alebo činiteľ môže byť hybná sila prebiehajúceho procesu alebo podmienka ovplyvňujúca proces, spolupôsobiaci, spoluurčujúca okolnosť, dôvod, skutočnosť. Pri hodnotení pohnútky treba vychádzať aj zo subjektívnych okolností jednotlivého prípadu, ako aj z objektívnych okolností na medzibankovom trhu a dôvodov, ktoré mohli viesť žalovaného k uskutočneniu jednostranného právneho úkonu žalovaného. Na preukázanie úmyslu žalovaného pri bezdôvodnom obohatení, postačí podľa O. z., ak sa dokáže nepriamy úmysel v zmysle noriem T. z. a zákona o priestupkoch, teda konkrétne:

1. vedomosť konajúceho o tom, že svojím konaním (napr. jednostranným právnym úkonom) môže spôsobiť bezdôvodné obohatenie
2. uzročenie s týmto následkom(teda s následkom, že získa bezdôvodné obohatenie).

Ad 1.: Žalovaný je podnikateľským subjektom - (bankou), ktorého hlavným predmetom činnosti je poskytovanie úverov jednotlivým spotrebiteľom, pričom koná s odbornou starostlivosťou. V rozhodnom čase neboli žalobcovia v omeškaní ani s jednou splátkou a riadne a včas hradili všetky splátky úverov,

príčom táto situácia pretrváva do dnešných dní, teda žalovaní ako spotrebitelia si riadne a včas plnili všetky zmluvné povinnosti z úverových zmlúv, a z toho dôvodu nebol žiadny zákonný a ani zmluvný dôvod k pristúpeniu zvýšenia úrokovej sadzby. Žalovaný mal a má presnú vedomosť o výške finančných rezerv na účtoch žalobcu, pretože spravuje účty nielen fondu údržby a opráv bytových domov, ale aj účtu fondu služieb ako druhého účtu bytového domu, nakoľko každý bytový dom v zmysle Byt.z. má dva účty, kde sa vytvára dostatočná finančná rezerva na pokrývanie finančných záväzkov bytových domov. Podľa vyjadrenia svedka Ing. L. došlo plošne k zmene miery rizika klientov u všetkých úverových zmlúv uzatvorených so žalovaným, resp. jeho právnym predchodcom, pričom žalovaný neuviedol žiadny dôvod, ktorý ho viedol k zmene miery rizika. Miera rizika je nič nehovoriaci pojem, ktorého výklad nevyplýva zo zmluvy o úvere a nie je upravený ani v žiadnych právnych predpisoch SR. Svedok potvrdil, že žalovaný pristúpil svojvoľne na základe vlastného rozhodnutia (pozn. „Úverovej komisie“), ktorú kreoval sám žalovaný bez opory v zmluve o úvere. Termín miera rizika sa objavil až v roku 2010 (pozn. Zmluva o úvere bola uzavretá v roku 2007) v Opatrení NBS č. 13/2010, ktoré však neupravuje zmenu miery rizika klienta, ale vzťahuje sa na procesy bánk pri zabezpečení interných procesov, na systémy kontroly a riadenia rizík (napr. vypracovávanie stratégií banky pri hodnotení rizík) a preto je v celom rozsahu irelevantné k predmetu konania. Miera rizika bola naopak v čase zvýšenia úrokovej prirážky nižšia, ako v čase uzatvárania úverových zmlúv, nakoľko tieto boli uzatvárané v čase hospodárskej krízy, konkrétne najmä v rokoch 2007/2008, pričom k prehodnoteniu miery rizika zo strany žalobcu došlo v čase hospodárskeho rastu až v roku 2011 a 2012. Nakoľko v čase spísania Oznamenia poklesla základná úroková sadza EURIBOR o viac ako 2 %, za ktorú si žalovaný zaobstarával finančné zdroje na medzibankovom trhu, došlo k poklesu obstarávacej ceny finančných zdrojov (poklesli úroky, za ktorých si banka požičiava zdroje a tento pokles pretrváva až do súčasnosti) na finančnom trhu, tým pádom sa znížilo aj riziko žalovaného vo vzťahu k úverovej zmluve uzatvorenej so žalobcami, táto skutočnosť sa však úplne opačne prejavila v konkrétnych úverových vzťahoch žalovaného s vlastníkami bytov a nebytových priestorov v bytových domoch, pretože došlo k nárastu úrokovej sadzby práve o 1,5 % (čo v podstate pokrýva pokles základnej sadzby EURIBOR), čím sa zvýšil zisk žalovaného práve o túto zvýšenú úrokovú prirážku - obchodnú maržu. Práve pokles úrokovej sadzby EURIBOR bol dôvodom na „dorovnanie“ splátok, nakoľko v absolútnych číslach, teda v jednotlivých mesačných splátkach si to spotrebitelia aj pri vynaložení akejkoľvek odbornej starostlivosti nemohli všimnúť, že žalovaný sa na ich úkor bezdôvodne obohacuje, pretože aj napriek zvýšeniu úrokovej sadzby, celkové mesačné splátky úveru mierne poklesli, čo žalovaný aj potvrdil a skonštatoval v liste žalovaného zo dňa 24. júna 2014. V rozhodnom čase (v čase zvýšenia úrokových sadzieb) prebiehal predaj a akvizícia Dexia banky Slovensko, ktorá bola zavŕšená dňa 31. decembra 2011, zmenou obchodného mena na Prima Banka Slovensko od 1. januára 2012, preto navýšenie úrokov a zisku banky sa pripisuje skôr maximalizácií predajnej ceny a ziskovosti žalovaného, ako iným skutočnostiam na bankovom trhu.

Konanie banky sa vo vzťahu k jednostrannému zvýšeniu úrokovej sadzby sa prejavilo najmä nasledovne: Ad a) Zo stanovísk NBS jednoznačne vyplýva, že táto nikdy nestanovila žiadne pravidlá vo vzťahu k posudzovaniu miery rizika klienta tak, ako sú uvedené v predmetnej zmluvnej podmienke. Inými slovami, dotknuté ustanovenie úverovej zmluvy (čl. 5.5) odkazuje na neexistujúce právne akty NBS. Ak banka, ktorá v zmysle zákona o bankách je úverovou inštitúciou podľa osobitného predpisu, vykonávajúcou svoju činnosť pod osobitným dohľadom NBS v styku so svojim klientom / spotrebiteľom argumentuje neexistujúcim právnym aktom regulátora regulujúceho jej činnosť, nemôže ísť v takom prípade o tolerovateľnú údajnú / prípadnú neznalosť, ale také konanie je u banky, vykonávajúcej svoju činnosť na základe osobitného povolenia, zrejším prejavom zámeru sledujúceho iný cieľ ako profesionálne, odborné poskytnutie služby spotrebiteľovi. Banka je povinná normotvornú činnosť NBS sledovať a prispôsobovať jej svoje fungovanie dovnútra i navonok. Táto povinnosť je ešte výraznejšia, keď banka formuluje podmienku štandardnej formulárovej zmluvy, ktorú sa chystá uzatvárať vo veľkom počte, a v ktorej na určité normatívne akty NBS odkazuje. S ohľadom na vyššie uvedené okolnosti je pravdepodobnejší záver, že banka odkazovala na neexistujúce pravidlá NBS s vedomým, že takéto pravidlá neexistujú. Bol by absurdný záver, že banka vytvorila obsah predmetného ustanovenia bez toho, aby jej samotnej nebol známy jej obsah. Nie je možné sa stotožniť so záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého konštatoval nepreukázanie úmyslu konštatujúc, že žalovaný údajne nemohol vedieť, že o niekoľko rokov posúdi súd príslušné ustanovenie formulárových zmlúv žalovaného ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Táto podmienka bola neprijateľnou a neplatnou od počiatku a vzhľadom na zákonné povinnosti žalovaného, na jeho postavenie, predmet činnosti, personálne a organizačné kapacity (vlastné právne oddelenie) tento o dôvodoch neplatnosti musel vedieť. Nemožno považovať za dôveryhodnú argumentáciu, že žalovaný už pri koncipovaní textu ustanovenia a pri začatí jeho používania vo svojich formulárových zmluvách nevedel, že:

- ustanovenie neobsahuje taxatívny výpočet objektívnych skutočností/okolností, ktoré môžu mať vplyv na zmenu miery rizika klienta/ratingu a tým aj zmenu sadzby a teda pripúšťa zmenu sadzby aj v súvislosti s inými okolnosťami ako sú uvedené v zmluve (možnosť svojvôle zo strany banky);
- jediná takáto okolnosť uvedená v zmluve neexistuje (tam opísané pravidlá NBS);
- zmluva neobsahuje spôsob výpočtu zmeny sadzby v prípade naplnenia tam uvedených dôvodov (zmena ratingu, resp. miery rizika klienta) a existencie tam uvedených okolností (pravidlá NBS) a teda i v tomto umožňuje banke uplatniť svojvôľu;

a teda, že ustanovenie pripúšťa rôzny výklad: je neurčité, netransparentné, neprimerané zvyhodňuje z neho oprávnený subjekt banku na úkor spotrebiteľa teda je i v rozpore s dobrými mravmi. Tieto atribúty ustanovenia môže poľahky vnímať i laik, nie to skúsený profesionál disponujúci odbornými kapacitami.

Ad b) Ak mala banka vedomosť o tom, že ustanovenie je neplatné, musela mať automaticky vedomosť aj o tom, že akékoľvek peňažné prostriedky, ktoré nadobudne v dôsledku aplikácie takéhoto ustanovenia, budú získané protiprávne. Banka neoznámila klientovi jednostrannú zmenu sadzby (banka to v konaní nepreukázala podacím lístkom, ani doručenkou, - v odôvodnení rozsudku sa však sudkyňa nevysporiadala s dôkazným prostriedkom v podobe oznámenia Slovenskej pošty a. s., a teda žalobca to nevie vyhodnotiť). Už toto konanie odôvodňuje záver, že banka si bola vedomá protiprávnosti svojho konania a súčasne, že konanie banky smerovalo k zatajeniu zvýšenia úrokovej sadzby splátok resp. k oddialeniu zistenia klienta, že sa tak stalo. Toto nasvedčuje tomu, že v čase jednostranného zvýšenia úrokovej sadzby tu existoval úmysel banky získať neoprávnené peňažné prostriedky na úkor majetku klienta a to či už v dôsledku toho, že by klient zvýšenie úrokovej sadzby nezistil nikdy, alebo by ho zistil po uplynutí premlčacej doby vo vzťahu k takto získanému bezdôvodného obohateniu (jeho časti). Banka v ňou prezentovanom oznámení o zmene úrokovej sadzby neuviedla ustanovenie zmluvy ani dôvod či okolnosti zmeny úrokovej sadzby, teda nekonala transparentne tak, aby klient mohol zistiť, na základe akého zákonného či zmluvného ustanovenia banka takto konala, ale tiež to, z akých dôvodov. Pokiaľ sa v konaní pred NBS banka vyjadrila, že klient si nesplnil voči banke určité oznamovacie povinnosti vyplývajúce zo zmluvy vo vzťahu k prostriedkom na účte klienta, treba uviesť, že táto skutočnosť sama o sebe nemohla mať žiaden vplyv na rizikovosť návratnosti úveru. Uvedené vyplýva z toho, že v zmysle definície rizika návratnosti úveru úverovej zmluve ide o zhoršenie určitých finančných ukazovateľov a nie nesplnenie akýchkoľvek povinností (a teda ani informačných, či oznamovacích). Samotná podstata konania banky spočívajúceho v jednostrannom zvýšení úrokovej sadzby (a tým aj splátok úveru) v situácii, kedy sa klient ocitne v situácii, kedy u neho hrozí nemožnosť splácania úveru (je ohrozená návratnosť úveru) je prinajmenšom nelogická. Ak sa to však udeje vo vzťahu ku spotrebiteľovi, je to konanie v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko ide de facto o sankcionovanie spotrebiteľa za niečo, čo vôbec nie je obsahom zmluvy (zmluva neobsahuje definíciu pojmov rating klienta, miera rizika klienta + taxatívny výpočet okolností/skutočností, ktoré by prípadne odôvodňovali zmenu miery rizika klienta).

Ad c) Hoci si musela byť banka vedomá neplatnosti ustanovenia a protiprávnosti zvýšenia úrokovej sadzby, napriek tomu peňažné prostriedky takto získané nielenže nevrátila, ale v súdnom konaní vznáša námietky premlčania. Žalovaný dokonca aj v týchto dňoch, sústavne vykonáva inkaso a jednostranné si zráža finančné prostriedky od spotrebiteľov aj so zvýšeným úrokovým rozpätím. Z tohto jasne badať úmysel žalovaného (banky) tieto peňažné prostriedky si v čo najširšom rozsahu ponechať, napriek vedomiu, že mu nepatria. V tomto kontexte a vo svetle celospoločensky presadzovaného verejného záujmu na ochrane spotrebiteľa, by takáto námietka premlčania mala byť podľa odvolateľa posudzovaná, ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi a mala by byť súdom odmietnutá ako zjavné zneužitie práva. V zmysle rozsudku Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2011, sp. zn. 7Co/84/2011: „Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobo v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V čase uzatvárania zmlúv už niekoľko rokov platila pri spotrebiteľských úveroch úprava vyžadujúca uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov umožňujúcu spotrebiteľom zorientovať sa v ponukách rôznych finančných inštitúcií poskytujúcich úvery a posúdiť výhodnosť poskytnutého úveru. Žalovaný v období od 28.2.2005 do 16.7.2007 uzatvoril so žalobkyňou 4 zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom ani v jednej z nich údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov neuviedol. Takéto dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu.“

Žalovaný jednoznačne konal úmyselne (či už ide priamy alebo nepriamy úmysel) tým, že jednostranným právnym úkonom (oznámením o zmene úrokového rozpätia) závislým od vôle žalobcu, došlo odo dňa 1. júla 2011 k zmene úrokového rozpätia predmetného úveru na 2,50 % p. a., pričom žalovaný vykonával bez ďalšej súčinnosti žalobcov jednostrannú zrážku - inkaso z bankového účtu fondu prevádzky, údržby a opráv vlastníkov bytov a nebytových priestorov, každú jednotlivú mesačnú splátku za úver po 1.

júli 2011 navýšenú aj o jednostranne zvýšenú úrokovú sadzbu, preto v zmysle § 107 ods. 2 O. z. od tohto momentu plynie 10-ročná objektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia v súlade s jednotlivými splátkami. V konaní nebolo do dnešného dňa riadne preukázané, či vôbec došlo k doručeniu jednostranného právneho úkonu - oznámenia o zmene úrokového rozpätia žalovaného (banky) vlastníkom bytov a nebytových priestorov. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je premlčané tak v subjektívnej ako ani v objektívnej premlčacej dobe v zmysle § 107 ods. 1 a 2 O. z., nakoľko platí, že vedomosť o tom že bezdôvodné obohatenie vzniklo ako aj kto ho získal, sa oprávnené subjekty - spotrebitelia, dozvedeli až po tom, keď spoznali skutkové okolnosti, na podklade ktorých bolo možné usudzovať právo na získanie bezdôvodného obohatenia v takej výške - objektívne vyčíslenej v peniazoch, že právo na jeho vydanie bolo možné dôvodne uplatniť na súde.

Odvolať má za to, že vznesená námietka dôvodná nie je a to s poukazom na tú skutočnosť, že vedomosť vlastníkov bytov a nebytových priestorov, že žalovaný sa na ich úkor bezdôvodne obohacuje sa dozvedeli až dorúčením stanoviska NBS zo dňa 28. apríla 2016, v ktorom banka jednoznačne uviedla, že žalovaný porušuje práva žalobcov ako spotrebiteľov.

Ak súd prvej inštancie uznal námietku premlčania žalovaného, došlo k rozporu s dobrými mravmi, nakoľko spotrebitelia nemali v roku 2012, 2013 a 2014 potrebné informácie k zisteniu, že konanie žalovaného spĺňa zákonný predpoklad naplnenia inštitútu bezdôvodného obohatenia. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČR z 19. februára 2009, sp. zn. 25 Cdo 539/2008 „Výkon práva namietať premlčanie uplatneného nároku môže byť považovaný v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 O. z., len ak bol prostriedkom umožňujúcim poškodiť iného účastníka právneho vzťahu, zatiaľ čo dosiahnutie vlastného zmyslu a účelu sledovaného právnou normou by zostalo vedľajšie a z hľadiska konajúceho by bolo bez významu. Jednalo by sa tak síce o výkon práva, ktorý je formálne so zákonom v súlade, avšak išlo by o výraz zneužitia tohto subjektívneho práva (označované rovnako ako šikana) na úkor druhého účastníka, a teda o výkon v rozpore s dobrými mravmi. Tieto okolnosti by pritom museli byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania“.

V zmysle Rozsudku Krajského súdu Žilina, sp. zn. 9Co/459/2011 „I uplatnenie námietky premlčania, môže byť výnimočne výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi za situácie, pokiaľ by táto námietka bola iba prostriedkom umožňujúcim značne poškodiť účastníka právneho vzťahu. Rozpor uplatnenia námietky premlčania s dobrými mravmi nemožno vyvodzovať z okolností a dôvodov spojených iba s uplatneným nárokom, ale i z okolností, za ktorých bola táto námietka uplatnená.“ V zmysle rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/90/2016 zo dňa 29. marca 2017: Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (právo patrí bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Uvedené opakovanie skonštatoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (uznesenie zo 16. januára 2013 sp. zn. 6M Cdo/9/2012, uznesenie z 21. marca 2012 sp. zn. 6Cdo/1/2012, uznesenie sp. zn. 5 Cdo/61/2012). Zásada, podľa ktorej právo patrí bdelym, musela tak ustúpiť princípom ochrany spotrebiteľa ako slabšej strany. V tejto súvislosti opätovne pripomíname, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je premlčané v subjektívnej ani v objektívnej premlčacej dobe v zmysle § 107 ods. 1 a 2 O. z., nakoľko platí, že vedomosť o tom že bezdôvodné obohatenie vzniklo ako aj kto ho získal, sa oprávnené subjekty - spotrebitelia, dozvedeli až po tom, keď spoznali skutkové okolnosti, na podklade ktorých bolo možné usudzovať právo na získanie bezdôvodného obohatenia v takej výške - objektívne vyčíslenej v peniazoch, že právo na jeho vydanie bolo možné dôvodne uplatniť na súde. Ústavný súd už vyslovil názor, že vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi môže byť však len taký výkon práva účastníkom v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprímerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby (II. ÚS 176/2011, IV. ÚS 542/2013). V rovine jednoduchého práva je totiž nutné pre účely dodržania už uvedených princípov starostlivo posudzovať individuálne okolnosti daného prípadu cez uvedenú prizmu kogentného ustanovenia § 3 ods. 1 O. z. zakotvujúceho zásadu súladného výkonu práv s dobrými mravmi, ktoré je v rovine jednoduchého podústavného práva odrazom zhora vymedzenej ústavnej požiadavky nájsť spravodlivé riešenie. Ústavnoprávne je teda ustanovenie § 3 ods. 1 O. z. tým miestom, skrz ktoré sú všeobecné súdy povinné nechať preniknúť ideu materiálneho právneho štátu

do interpretácie a aplikácie podústavného práva. Len napĺňaním idey spravodlivosti právo a prípadne súdy plnia svoju funkciu, pretože ich rozhodnutia sú akceptovateľné väčšinouvi mienkou. Spravodlivosť totiž sprostredkováva aplikovateľnosť rozhodnutia preto, že je univerzálnou hodnotou, lebo každý, aj ten najobyčajnejší človek, má schopnosť rozpoznať, čo je a čo nie je spravodlivé. Hlavne v tomto zmysle je spravodlivosť imanentnou kategóriou práva (I. ÚS 33/2012). So zreteľom na uvedené ústavný súd hodnotil, či napadnutým rozsudkom krajského súdu v predmetnej veci nedošlo k porušeniu ústavou zaručeného práva sťažovateľa a dospel k záveru, že k porušeniu práva na súdnu ochranu došlo, takže je žiaduce sťažovateľovi poskytnúť ústavnoprávnu ochranu. Zásah do tohto základného práva vytvárajúceho priestor na dosiahnutie spravodlivého usporiadania hmotnoprávných vzťahov bol spôsobený evidentne tým, že krajský súd vo svojom rozhodovaní bezvýhradne akceptoval námietku premlčania vznesenú žalovaným, čím aproboval konanie, ktoré je v okolnostiach daného prípadu contra bonos mores. Úlohou krajského súdu bude opätovne konať v predmetnej veci, rešpektujúc právny názor ústavného súdu vyslovený v tomto rozhodnutí týkajúci sa premlčania nároku sťažovateľa. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu, bolo pre dovŕšenie ochrany porušeného práva potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom postupe je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde). Krajský súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľného doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

Odvolateľ napáda predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v časti náhrady trov konania keďže je v rozpore s princípom spravodlivosti, ak súd prvej inštancie zaviazal žalobcu povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 100 % žalovanému, najmä z dôvodu, že koná vo vlastnom mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov - spotrebiteľov a v danom súdom konaní háji ich práva v súlade s § 8a a nasl. s poukazom na § 9 ods. 7 zákona č. 182/1993Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a je ich v zmysle zákona zákonným zástupcom. Žalobca má za to, že z pozície zákonného zástupcu slabšej strany - spotrebiteľov, je rozhodnutie súdu prvej inštancie o nároku žalovaného týkajúcej sa náhrady trov konania v plnom rozsahu nespravodlivé. V tomto smere poukázal na ust. § 257 C. s. p. Odvolateľ je toho názoru, že v danom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré práve odôvodňujú použitie vyššie uvedeného ustanovenia, keďže na strane žalobcu - ktorý koná vo svojom mene, ale na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov - ide o fyzické osoby - spotrebiteľov, na strane žalovaného sa jedná o podnikateľský subjekt - banku, ktorej majetková sféra by nebola použitím ustanovenia § 257 C. s. p. výrazným spôsobom dotknutá.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), oprávnenou osobou - stranou sporu (§ 359 C. s. p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 C. s. p.) po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 C. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 C. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 11Csp/135/2016 bolo pôvodne uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť pôvodným žalobcom - vlastníkom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome súp. č. XXXX, F., H. XX-XX spoločne a nerozdielne 614,29 eur a 5 % p. a. úrok z omeškania z uvedenej sumy od 17. októbra 2016 do zaplatenia a to titulom vydania bezdôvodného obohatenia.

8. V priebehu odvolacieho konania pôvodní žalobcovia - vlastníci bytov a nebytových priestorov podali návrh na zmenu subjektu na strane žalobcov, keď žiadali, aby do konania na ich miesto vstúpilo Bytové družstvo so sídlom v Trnave, ako správca v bytovom dome súp. č. XXXX, F., H. XX-XX. Prvoinštančný súd uznesením č. k. 11Csp/135/2016-276 zo dňa 28. decembra 2018 s použitím čl. 4 ods. 1 C. s. p. a § 80 ods. 2 C. s. p. pripustil zmenu subjektov na strane žalobcu tak, že z konania vystúpili pôvodní žalobcovia a na ich miesto vstúpilo Bytové družstvo so sídlom v Trnave, ako správca vo vlastnom mene

zastupujúci a konajúci na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome súp. č. XXXX, F., H. XX-XX.

9. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá z dôvodu premlčania nároku.

10. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pričom má za to, že súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky správne vyhodnotil a dospel k správnym skutkovým zisteniam pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatneného nároku a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne právne ustanovenia s poukazom na ust. § 387 ods. 2 C. s. p. a odkazuje na písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť, navyše ak odvolateľ v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti spôsobilé privodiť zmenu rozhodnutia.

11. K odvolacím námietkam žalobcu je potrebné uviesť nasledovné:

Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že nárok na vydanie bez považoval za premlčaný, keďže žalobca si ho uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 1. júla 2011 do 20. apríla 2013 až dňa 19. októbra 2016, teda po uplynutí dvojročnej aj trojročnej premlčacej lehoty podľa § 107 ods. 1 a 2 O. z. Žalobca ako nesprávne skutkové zistenie namieta nesprávne určenie plynutia premlčacej lehoty s tým, že podľa jeho názoru ešte nemala uplynúť objektívna ani subjektívna premlčacia lehota. Podľa žalobcu je nesprávne stanovený dátum začatia plynutia subjektívnej premlčacej lehoty, ktorú súd stanovil už na čas, kedy žalobca preukázateľne zistil prvý prípad neoprávneného zvýšenia úrokového rozpätia a to najneskôr dňa 26. mája 2014, kedy adresoval žalovanému list, kde uviedol, že mu nie je známa žiadna skutočnosť, ktorá by oprávňovala banku zvýšiť úrok a teda vedel, že sa banka bezdôvodne obohatila na úkor vlastníkov bytov a nebytových priestorov (pozn.: týka sa to aj zmluvy o termínovanom úvere č. 06/014/07 zo dňa 28. marca 2007). Uvedené zistenie súdu prvej inštancie považuje odvolací súd za správne, pretože vychádza z vykonaného dokazovania, naopak, nie je možné prisvedčiť žalobcovi, že žalobca subjektívne nadobudol vedomosť o bezdôvodnom obohatení až od doručenia listu NBS, ktorá konštatovala postup banky (žalovaného) v rozpore s právnymi predpismi a odporučila domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia súdnou cestou, pretože z listu NBS sa mohol žalobca nanajvýš dozvedieť právnu kvalifikáciu nároku.

Objektívna premlčacia lehota začala plynúť odo dňa uhradenia tej-ktorej splátky, ktorá posledná splátka bola uhradená 20. apríla 2013, preto objektívna trojročná lehota uplynula 21. apríla 2016, ako to správne konštatoval aj súd prvej inštancie. Čo sa týkalo toho, že sa mala aplikovať 10-ročná objektívna premlčacia lehota, tu je treba poukázať na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie (bod 44 odôvodnenia) a treba dodať, že správcom je v danom prípade právnická osoba - podnikateľ, ktorý má v predmete činnosti správu a údržbu bytového fondu, a ktorého povinnosťou je predovšetkým hospodáriť s majetkom vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome s odbornou starostlivosťou v súlade s podmienkami zmluvy o výkone správy; dbať na ochranu práv vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a uprednostňovať ich záujmy pred vlastnými; vykonávať práva k majetku vlastníkov len v záujme vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome; zabezpečovať všetky ďalšie činnosti potrebné na riadny výkon správy domu a vo vlastnom mene zastupovať a konať na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a iným orgánom verejnej moci pri vymáhaní škody (aj bezdôvodného obohatenia), ktorá im vznikla činnosťou tretích osôb alebo činnosťou vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome, sledovať úhrady za plnenia a úhrady preddavkov do fondu prevádzky, údržby a opráv od vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a vymáhať vzniknuté nedoplatky. ZoVB v § 8 ods. 5 ustanovuje, že „Správca zodpovedá vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome za všetky škody vzniknuté v dôsledku neplnenia alebo nedostatočného plnenia svojich povinností vyplývajúcich z tohto zákona, alebo zo zmluvy o výkone správy.“ A na margo uvedeného je potrebné uviesť, že od 1. júna 2016 je správca v zmysle § 6 zák. č. 246/2015 Z. z. o správcoch bytových domov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov „povinný mať uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu, za vznik ktorej zodpovedá pri výkone správy podľa osobitného predpisu,6) v rozsahu primeranom počtu spravovaných bytových domov a miere rizika spojeného s výkonom správ“. Z vyššie uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že žalobca nevystupoval v postavení spotrebiteľa, ale podnikateľského subjekt, na čo je potrebné aplikovať princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (právo patrí bdelym), pretože tu

nejde o ochranu práv spotrebiteľa. Vyššie uvedená argumentácia sa vzťahuje aj na uplatnenie námietky premlčania zo strany žalovaného v rozpore s dobrými mravmi.

12. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu pripomienku, ktorú strana nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty (vid' napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne), preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu žalobcu odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

13. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C. s. p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil, nakoľko súd prvej inštancie správne rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania, keď žalobcom požadovanú aplikáciu ust. § 257 nepovažoval za dôvodnú, keď v danom prípade nebola preukázaná existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa oprávňujúca náhradu trov nepriznať.

14. Žalovaný bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 C. s. p.), vznikol mu tak nárok na náhradu trov konania, o ktorom rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 369 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

15. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3 : 0 (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení; § 393 ods. 2 druhá veta C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.